

6. Környezet

Environment

Erdő – Forests	
6.1.	A faállománnyal borított erdőterület fafajok szerint, január 1. .... 367 <i>Stocked forest area by tree species, 1st January</i>
6.2.	Élőfakészlet, január 1. .... 367 <i>Growing stock, 1st January</i>
6.3.	Az erdők egészségi állapot szerinti megoszlása a levélvesztés alapján, 2013 ..... 368 <i>Distribution of forests by health state on the basis of defoliation, 2013</i>
6.4.	Erdőtelepítés, fásítás, erdőfelújítás ..... 368 <i>Afforestation, plantation, regeneration</i>
6.5.	Fakitermelés, január 1. .... 369 <i>Logging, 1st January</i>
Zöldterület, védett természeti területek – Green areas, protected natural area	
6.6.	Zöldterületek, 2013. december 31. .... 369 <i>Green areas, 31st December 2013</i>
6.7.	Védett természeti területek és természeti értékek, december 31. .... 370 <i>Protected natural areas and natural values, 31st December</i>
Légszennyezés – Air pollution	
6.8.	Légszennyező anyagok és üvegházhatású gázok kibocsátása ..... 370 <i>Emission of air pollutants and greenhouse gases</i>
6.9.	Települések légszennyezettsége, 2013 ..... 371 <i>Air pollution of settlements, 2013</i>
Víz, szennyvíz – Water, waste water	
6.10.	Vízkárelhárítás, vízkárok és a védekezés költségei ..... 372 <i>Prevention of damage caused by water, water damages and costs of protection</i>
6.11.	Közüzemi szennyvízkezelés ..... 372 <i>Public wastewater treatment</i>
Hulladék – Waste	
6.12.	Hulladék keletkezése, gyűjtése, kezelése ..... 373 <i>Generation, collection and treatment of waste</i>
Környezetvédelmi beruházások – Environmental protection	
6.13.	Környezetvédelmi beruházások nemzetgazdasági ágak szerint, 2012 ..... 374 <i>Environmental protection investments by industries, 2012</i>
6.14.	Környezetvédelmi beruházások rendeltetés szerint, 2012 ..... 374 <i>Environmental protection investments by purpose, 2012</i>
Időjárás – Weather	
6.15.	Az időjárás 1901 és 2013 közötti szélső értékei ..... 375 <i>Extreme weather values between 1901 and 2013</i>
6.16.	A meteorológiai megfigyelőállomásokon mért fontosabb adatok ..... 376 <i>Major data of meteorological observatories</i>
Földrajzi alapadatok – Basic geographical data	
6.17.	Földrajzi alapadatok ..... 377 <i>Basic geographical data</i>
Csak az internetes mellékletről elérhető táblák: www.ksh.hu/polc Tables available only from the internet annex: www.ksh.hu/shelf	
Víz, szennyvíz – Water, waste water	
6.18.	Magyarország legnagyobb folyói ..... www <i>Largest rivers in Hungary</i>
Időjárás – Weather	
6.19.	Hőmérséklet ..... www <i>Temperature</i>
6.20.	Csapadék ..... www <i>Precipitation</i>
6.21.	Napfénytartalom, szélsébség ..... www <i>Sunshine duration, velocity of wind</i>

	Kapcsolódó tábla – <i>Related table</i>	
7.6.	Közműellátás ..... <i>Public utilities</i>	389
7.26.	Erdők, 2013. január 1. .... <i>Forests, 1st January 2013</i>	409
	Módszertani megjegyzések, fogalmak, publikációk ..... <i>Methodological notes, definitions, publications</i>	378
		379

6.1. A faállománnyal borított erdőterület fafajok szerint, január 1. Stocked forest area by tree species, 1st January

(hektár – hectares)

Fajok Tree species	2000	2005	2010	2012	2013
Lomblevelűek – Deciduous					
tölgy – oak	367 020	366 151	388 186	387 263	388 293
cser – turkey oak	198 579	199 325	206 319	207 961	207 593
bükk – beech	107 226	105 768	110 026	110 267	110 040
gyertyán – hornbeam	102 974	94 834	95 611	96 291	96 013
akác – black locust	373 317	405 145	446 832	447 904	448 544
egyéb kemény lombos – other hardwood	78 370	89 103	105 177	109 886	110 270
nyár – poplar	169 541	182 466	197 227	195 383	194 752
egyéb lágy lombos – other softwood	95 973	99 023	99 746	99 104	98 855
összesen – total	1 493 000	1 541 815	1 649 124	1 654 059	1 654 360
Tülevelűek – Coniferous					
erdeifenyő – scotch pine	143 678	133 807	124 010	121 069	119 654
feketefenyő – black pine	70 275	67 369	64 650	63 350	62 767
egyéb fenyő – other conifers	29 549	26 997	24 219	23 212	22 560
összesen – total	243 502	228 173	212 878	207 631	204 981
Fajok összesen – Tree species, total	1 736 502	1 769 988	1 862 002	1 861 691	1 859 341

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ, Erdészeti Igazgatóság. – Source: Ministry of Agriculture, Central Agricultural Office, Forest Property.

6.2. Élőfakészlet, január 1. Growing stock, 1st January

(ezer köbméter – thousand cubic metres)

Fajok Tree species	2000	2005	2010	2012	2013
Lomblevelűek – Deciduous					
tölgy – oak	82 764	81 628	84 134	85 341	86 221
cser – turkey oak	42 472	44 058	45 212	45 951	46 425
bükk – beech	39 092	39 170	39 404	39 412	39 819
gyertyán – hornbeam	17 880	17 318	17 277	17 337	17 516
akác – black locust	39 169	41 951	48 090	49 571	50 082
egyéb kemény lombos – other hardwood	14 286	16 511	19 303	20 593	20 805
nyár – poplar	20 983	23 075	28 445	29 846	30 154
egyéb lágy lombos – other softwood	18 904	21 159	23 137	23 671	23 915
összesen – total	275 550	284 870	305 002	311 722	314 937
Tülevelűek – Coniferous					
erdeifenyő – scotch pine	32 590	33 741	34 872	35 177	35 540
feketefenyő – black pine	10 820	11 544	11 906	11 967	12 090
egyéb fenyő – other conifers	6 205	6 870	7 286	7 386	7 462
összesen – total	49 615	52 155	54 064	54 530	55 092
Fajok összesen – Tree species, total	325 165	337 025	359 065	366 252	370 031

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ, Erdészeti Igazgatóság. – Source: Ministry of Agriculture, Central Agricultural Office, Forest Property.

6.3. Az erdők egészségi állapot szerinti megoszlása a levélvesztés alapján, 2013 Distribution of forests by health state on the basis of defoliation, 2013

(%)

Fafajok Tree species	Egészséges Free of symptoms	Gyengén Slightly	Közepesen Moderately	Erősen Significantly	Elpusztult Died
		károsodott damaged			
Lomblevelűek – Deciduous					
kocsányos tölgy – <i>pedunculata oak</i>	40,8	26,9	21,5	3,6	7,2
kocsánytalan tölgy – <i>sessile oak</i>	47,8	34,5	11,6	3,7	2,4
egyéb tölgy – <i>other oak species</i>	27,5	39,9	32,6	0,0	0,0
cser – <i>turkey oak</i>	47,8	27,2	24,1	0,5	0,5
bükk – <i>beech</i>	50,9	19,8	23,6	2,8	2,8
gyertyán – <i>hornbeam</i>	56,9	18,5	22,1	2,5	0,0
akác – <i>black locust</i>	47,6	22,3	20,7	6,1	3,3
egyéb kemény lombos – <i>other hardwood</i>	69,5	19,3	6,8	3,1	1,3
nyár – <i>poplar</i>	85,2	6,6	5,5	1,1	1,6
egyéb lágy lombos – <i>other softwood</i>	78,5	14,6	4,6	0,0	2,3
Tülevelűek – Coniferous					
erdeifenyő – <i>scotch pine</i>	57,6	21,5	13,4	1,7	5,8
feketefenyő – <i>black pine</i>	43,8	18,8	21,9	9,4	6,3
Fafajok összesen – Tree species, total	55,6	22,0	16,5	3,0	2,8

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ, Erdészeti Igazgatóság. – Source: Ministry of Agriculture, Central Agricultural Office, Forest Property.

6.4. Erdőtelepítés, fásítás, erdőfelújítás Afforestation, plantation, regeneration

(hektár – hectares)

Megnevezés Denomination	2000/2001	2005/2006	2010/2011	2011/2012	2012/2013
	tenyészet évi – <i>growing season</i>				
Erdőtelepítés és fásítás – Afforestation and plantation					
első kivitelű erdőtelepítés és fásítás <i>first planting of afforestation and plantation</i>	13 150	13 989	2 803	4 537	2 530
pótlás – <i>completion</i>	2 366	1 019	658	472	720
összesen – total	15 516	15 008	3 461	5 009	3 250
Erdőfelújítás – Regeneration					
természetes erdőfelújítás ^{a)} – <i>natural regeneration^{a)}</i>	10 346	9 347	6 053	6 904	8 424
mesterséges erdőfelújítás ^{a)} – <i>artificial regeneration^{a)}</i>	11 660	10 021	6 518	8 033	10 124
pótlás – <i>completion</i>	6 814	4 442	2 586	3 922	4 929
összesen – total	28 820	23 810	15 157	18 859	23 477

a) 2009-től sikeres első erdősítés (2009. évi XXXVII. tv.). – From 2009 successful first forestation (Act XXXVII of 2009).

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ, Erdészeti Igazgatóság. Erdőtervi mérlegbeszámoló országos összesítői. – Source: Ministry of Agriculture, Central Agricultural Office, Forest Property. National aggregates of the balance sheet reports on forest management plans.

6.5. Fakitermelés, január 1. Logging, 1st January

(ezer köbméter – thousand cubic metres)

Fafajok Tree species	2000	2005	2010	2012	2013
Lomblevelűek – Deciduous					
tölgy – oak	1 184	1 188	1 102	1 055	1 004
cser – turkey oak	1 005	975	940	879	923
bükk – beech	683	704	916	698	647
gyertyán – hornbeam	336	353	275	306	292
akác – black locust	1 496	1 401	1 628	1 793	1 711
egyéb kemény lombos – other hardwood	181	204	220	253	250
nyár – poplar	1 275	1 072	1 151	1 338	1 350
egyéb lágy lombos – other softwood	286	265	283	345	303
összesen – total	6 446	6 162	6 515	6 667	6 480
Tülevelűek összesen – Coniferous total	841	1 005	910	1 065	1 210
Fafajok összesen – Tree species, total	7 287	7 167	7 424	7 732	7 690
Fakitermelési arány, % – Ratio of logging, %	62,2	55,6	56,5	59,3	58,8

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ, Erdészeti Igazgatóság. – Source: Ministry of Agriculture, Central Agricultural Office, Forest Property.

6.6. Zöldterületek, 2013. december 31. Green areas, 31st December 2013

Település Settlements	Közpark Park	Erdő Park forest	Közkert Parks planted with flowers	Összes zöldterület Green area, total	Ebből: gondozott Of which: tended	Egy lakosra jutó	
						parkterület Park area	zöldterület Green area
						négyzetméter per inhabitant, square metre	
	hektár – hectares						
Békéscsaba	133	3	33	168	144	21,9	27,8
Budapest	1 681	326	378	2 384	2 191	9,6	13,7
Debrecen	168	11	4	183	179	8,3	9,0
Eger	82	3	62	147	120	15,1	27,0
Győr	151	–	55	206	204	11,7	16,0
Kaposvár	139	1	13	152	123	21,4	23,5
Kecskemét	98	126	73	298	248	8,8	26,6
Miskolc	225	110	1	337	300	14,0	20,9
Nyíregyháza	131	52	8	190	170	11,0	16,1
Pécs	211	637	227	1 076	1 028	14,4	73,4
Salgótarján	40	15	40	95	66	10,9	26,0
Szeged	307	8	51	365	317	18,9	22,6
Székesfehérvár	279	1	6	286	282	28,2	28,9
Széksárd	37	0	8	45	44	11,0	13,5
Szolnok	125	15	12	152	115	17,1	20,8
Szombathely	104	–	34	137	137	13,4	17,7
Tatabánya	148	10	27	185	56	22,1	27,5
Veszprém	65	0	30	96	87	10,8	15,7
Zalaegerszeg	105	63	42	211	210	17,8	35,5
A többi város – Other towns	4 188	1 048	1 079	6 325	5 597	12,0	18,1
Községek – Villages	2 166	817	665	3 667	2 919	7,4	12,5
Összesen – Total	10 583	3 245	2 847	16 705	14 536	10,7	16,9

6.7. Védett természeti területek és természeti értékek, december 31. Protected natural areas and natural values, 31st December

Védett terület és érték <i>Protected areas and values</i>	2000	2005	2010	2012	2013
Védett természeti területek, ezer hektár – Protected natural areas, thousand hectares					
Nemzeti parkok – National parks					
Aggteleki	19,9	20,2	20,2	20,2	20,2
Balaton-felvidéki	57,0	58,9	59,3	59,3	57,0
Bükk	43,1	43,3	42,3	42,3	42,3
Duna–Dráva	49,5	49,8	49,7	49,8	49,8
Duna–Ipoly	60,3	61,9	60,7	60,7	60,7
Fertő–Hansági	23,6	23,7	23,7	23,9	23,9
Hortobágyi	80,5	81,9	80,9	81,0	81,0
Kiskunsági	56,8	51,4	50,6	50,6	50,6
Körös–Maros	50,1	51,0	50,9	51,3	51,2
Órségi	–	43,9	44,0	44,0	44,0
összesen – total	440,8	486,0	482,6	483,1	480,7
Tájvédelmi körzetek – Protected landscapes					
Természetvédelmi területek <i>Nature conservation reserves</i>	25,9	28,9	29,4	30,7	30,6
Országos jelentőségű területek összesen ^{a)} <i>Areas of national importance, total^{a)}</i>	816,0	839,0	846,5	850,7	848,2
Helyi jelentőségű területek <i>Areas of local importance</i>	36,7	39,4	46,6	46,1	46,4
Védett területek összesen Protected areas, total	852,7	878,4	893,1	896,8	894,6
Védett természeti értékek – Protected natural values					
Védett növényfajok – <i>Protected plant species</i>	535	695	720	733	733
Védett állatfajok – <i>Protected animal species</i>	849	965	995	1 168	1 168
Barlangok – <i>Caves</i>	3 600	4 110	4 092	4 130	4 137

a) Egyedi jogszabállyal védett. – *Protected by single law.*

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium – *Source: Ministry of Rural Development.*

6.8. Légszennyező anyagok és üvegházhatású gázok kibocsátása Emission of air pollutants and greenhouse gases

(kilogramm/fő – *kilogramme/capita*)

Légszennyező anyag <i>Air pollutant</i>	2000	2005	2010	2011	2012
Üvegházhatású gázok – Greenhouse gases					
Szén-dioxid, bruttó (CO ₂) – <i>Carbon dioxide, gross (CO₂)</i>	5 694 ^R	5 949 ^R	5 174 ^R	5 020 ^R	4 650
Biomassza szén-dioxid (CO ₂) – <i>Carbon dioxide from biomass (CO₂)</i>	312 ^R	471	754	717	669
Dinitrogén-oxid (N ₂ O) – <i>Dinitrogen-oxide (N₂O)</i>	3	3	2	2	2
Metán (CH ₄) ^{a)} – <i>Methane (CH₄)^{a)}</i>	43 ^R	41 ^R	39	38	38
Fluorozott szénhidrogén (HFC) ^{b)} – <i>Hydrofluorocarbon (HFC)^{b)}</i>	23 ^R	68	104	115	102
Perfluor-karbon (PFC) ^{b)} – <i>Perfluorocarbon (PFC)^{b)}</i>	21	21	0	0	0
Kén-hexafluorid (SF ₆) ^{b)} – <i>Sulphur hexafluoride (SF₆)^{b)}</i>	19	24	24	22	15
Savasodást okozó gázok – Acidifying gases					
Nitrogén-oxidok (NO _x) ^{c)} – <i>Nitrogen oxides (NO_x)^{c)}</i>	20 ^R	16 ^R	15 ^R	14 ^R	12
Kén-dioxid (SO ₂) – <i>Sulphur dioxide (SO₂)</i>	41 ^R	4 ^R	3	4	3
Ammónia (NH ₃) – <i>Ammonia (NH₃)</i>	8	8 ^R	7 ^R	7	7
Ózon előanyagok (ózon-prekursorok) – Ozone precursors					
Nem metán illékony szerves vegyület (NMVOC) <i>Non-methane volatile organic compounds (NMVOC)</i>	15 ^R	12 ^R	11	10	10
Szén-monoxid (CO) – <i>Carbon-monoxide (CO)</i>	67 ^R	47 ^R	42 ^R	41 ^R	38
Szálló por – Particulate matter					
10 µm átmérőnél kisebb szilárdanyag (PM ₁₀) <i>Particulate matter with a diameter of 10 µm or less (PM₁₀)</i>	6	4 ^R	4	4	4
2,5 µm átmérőnél kisebb szilárdanyag (PM _{2,5}) <i>Particulate matter with a diameter of 2,5 µm or less (PM_{2,5})</i>	4 ^R	3	3	3	3

a) Üvegházhatású gáz és ózon-prekursor is. – *Greenhouse gas and also ozone precursor.*

b) CO₂ ekvivalens. – *CO₂ equivalent.*

c) Savasodást okozó gázok és ózon-prekursorok is. – *Acidifying gases and also ozone precursors.*

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat. – *Source: Hungarian Meteorological Service.*

6.9. Települések légszennyezettsége, 2013

Air pollution of settlements, 2013

Város Towns	Szálló por (PM ₁₀) Particulate matter (PM ₁₀)		Nitrogén-oxidok (NO _x) éves átlag-immissziója, µg/m ^{3a} 1-year average immission of nitrogen oxides (NO _x), µg/m ^{3 a}	Nitrogén-dioxid (NO ₂) Nitrogen dioxide (NO ₂)		Ózon (O ₃) Ozone (O ₃)	
	éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a} 1-year average immission, µg/m ^{3 a}	napi határérték-túllépés, % ^b daily limit value excess, % ^b		éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a} 1-year average immission, µg/m ^{3 a}	órás határérték-túllépés, % ^c hourly limit value excess, % ^c	éves átlag-immisszió, µg/m ^{3a} 1-year average immission, µg/m ^{3a}	hosszú távú célkitűzés-túllépés, % ^d long term limit value excess, % ^d
Ajka, Bródy Imre u.	21	3,41	18,9	13,5	0,00	54,9	7,67
Budapest, Budatétény	23	1,66	27,6	19,1	0,12	..	..
Budapest, Csepel	27	5,47	..	..	..	..	..
Budapest, Erzsébet tér	36	17,58	..	..	..	..	..
Budapest, Gergely u.	23	3,87	..	..	..	40,2	0,40
Budapest, Gillice tér	30	9,32	28,8	20,6	0,08	45,3	9,17
Budapest, Honvéd telep	32	11,20	36,7	29,7	0,73	..	..
Budapest, Káposztásmegyer	26	6,23	36,6	24,3	0,17	43,7	5,95
Budapest, Kosztolányi D. tér	39	23,08	90,7	45,2	2,42	32,2	0,00
Budapest, Kőrakás park	28	5,64	39,0	26,2	0,09	34,8	0,85
Budapest, Pesthidegkút	26	7,44	..	..	..	53,0	9,52
Budapest, Széna tér	32	12,07	93,8	52,0	4,39	27,9	0,28
Budapest, Teleki tér	29	8,02	65,7	37,4	1,34	37,0	1,38
Debrecen, Hajnal u.	30	10,60	..	..	..	..	..
Debrecen, Kalotaszeg tér	27	7,69	28,6	19,2	0,10	48,0	4,99
Debrecen, Klinika	27	6,60	31,7	24,0	0,50	47,9	3,00
Dunaújváros, Köztársaság út	26	6,61	23,2	19,6	0,10	44,6	0,00
Eger 2, Malomárók u.	22	7,52	24,8	17,6	0,00	47,6	4,11
Esztergom, Petőfi Sándor u.	27	8,54	18,7	15,6	0,00	41,1	0,00
Győr, Ifjúság körút	26	4,76	36,4	23,7	0,12	45,3	2,74
Győr, Szent István út	23	2,49	46,9	29,1	0,19	44,1	4,66
Kazincbarcika, Egressy Béni út	31	16,90	18,8	12,4	0,00	44,8	3,07
Komló, Templom tér	27	5,49	..	..	..	51,2	3,03
Miskolc, Alföldi u.	..	..	30,8	18,7	0,10	..	..
Miskolc, Búza tér	35	20,78	69,4	32,4	0,40	45,2	1,92
Miskolc, Lavotta u.	33	17,58	29,0	16,4	0,00	42,1	1,43
Nyíregyháza, Széna tér	32	13,24	46,5	27,0	1,20	44,9	4,29
Oszlár, Petőfi u.	22	2,76	14,6	11,5	0,00	58,0	11,78
Pécs, Boszorkány u.	27	6,93	25,7	19,4	0,00	66,5	18,63
Pécs, Nevelési Központ	32	14,88	..	..	..	..	..
Pécs, Szabadság út	34	14,33	84,2	49,0	2,50	36,5	0,29
Putnok, Bajcsy-Zsilinszky út	35	21,29	14,4	9,9	0,00	47,6	6,03
Sajószentpéter, Sport u.	36	19,94	17,7	11,4	0,00	48,8	7,69
Salgótarján, Vasvári Pál út	32	12,61	22,1	15,5	0,00	46,5	6,57
Sopron, Kodály Zoltán tér	24	4,95	23,3	17,1	0,01	30,5	5,63
Százhalombatta, Búzavirág tér	23	3,91	21,5	16,4	0,02	46,1	7,50
Százhalombatta 3, Liszt Ferenc sétány	15	0,00	19,7	16,4	0,00	..	..
Szeged 2, Rózsa u.	25	3,36	27,4	18,0	0,00	44,4	1,94
Székesfehérvár, Palotai út	25	4,35	36,6	21,1	0,00	47,8	9,89
Szolnok, Ady Endre út	23	2,33	39,5	21,8	0,20	46,8	0,27
Tatabánya, Ságvári út	26	5,13	31,4	21,7	0,01	49,5	8,08
Tököl, Millenium park	34	11,88	..	..	..	..	..
Vác, Csányi krt.	20	1,39	..	..	..	..	..
Várpalota, Szent István út	23	6,39	38,9	20,2	0,00	42,6	0,00
Veszprém, Kádár u.	17	2,27	32,6	15,8	0,00	51,3	6,37

a) 1 órás átlagértékekből számolva. – It is counted from 1 hourly averages.

b) A 24 órás határértéket meghaladó adatok az összes 24 órás adat százalékában, a megengedett túllépésszám levonása nélkül. Határérték 24 órára: 50 µg/m³. Éves határérték: 40 µg/m³. – Number of exceedences of the 24 hours limit value as a percentage of the total 24 hours averages, without subtracting the allowed number of exceedences. Permissible limit for 24 hours: 50 µg/m³. Annual permissible limit: 40 µg/m³.

c) Az 1 órás határértéket meghaladó adatok az összes 1 órás adat százalékában, a megengedett túllépésszám levonása nélkül. Határérték 1 órára: 100 µg/m³. Éves határérték: 40 µg/m³. – Number of exceedences of the 1 hour limit value as a percentage of the total 1 hour averages, without subtracting the allowed number of exceedences. Permissible limit for 1 hour: 100 µg/m³. Annual permissible limit: 40 µg/m³.

d) A hosszú távú célkitűzés értékét meghaladó adatok az összes (napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma) adat százalékában. Hosszú távú célkitűzés: 120 µg/m³, amely egy naptári év alatt mért napi 8 órás mozgó átlagkoncentráció maximuma. – Data exceeding long term target value in percent of maximum of the total daily 8 hours moving average concentrations. Long term target value: 120 µg/m³ is the measured maximum of daily 8 hourly moving average concentrations in the given calendar year.

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat Éghajlati és Levegőkörnyezeti Főosztály Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ. A kipontozott adatok esetében az érvényes adatok száma nem felel meg a hatályos jogszabály minőségi követelményeinek. – **Source:** Hungarian Meteorological Service Climate and Atmospheric Environment Department Air Quality Reference Centre. Where dots are provided, the number of valid data does not fulfill the quality requirements of the laws in force.

6.10. Vízkárelhárítás, vízkárok és a védekezés költségei Prevention of damage caused by water, water damages and costs of protection

Megnevezés Denomination	2000	2005	2010	2012	2013
Árvízvédelmi fővédvonal, kilométer <i>Length of main lines of flood-prevention, kilometre</i>	4 174	4 180	4 178	4 248	4 248
Ármentesített terület, ezer hektár <i>Size of flood-controlled area, thousand hectares</i>	2 071	2 053	2 053	2 053	2 053
Szabályozott, illetve részben szabályozott folyószakasz, kilométer <i>Length of regulated or partly regulated river reaches, kilometre</i>	1 869	1 835	1 835	1 835	1 835
Árvíz-védekezési költség, millió forint <i>Cost of flood-prevention, million HUF</i>	12 206	2 400	11 702	17	20 300
Belvíz-védekezési költség, millió forint <i>Cost of internal water protection, million HUF</i>	4 828	2 380	8 357	41	2 426

Forrás: Országos Vízügyi Főigazgatóság. – Source: National Water Authority.

6.11. Közüzeti szennyvízkezelés Public wastewater treatment

(millió köbméter – million cubic metres)

Megnevezés Denomination	2000	2005	2010	2011	2012
Tisztított szennyvíz – <i>Wastewater treated</i>					
szennyvízgyűjtő-hálózaton elvezetett <i>collected by wastewater collecting system</i>	..	558,3	551,9 ^{a)}	464,7 ^{b)}	429,4 ^{c)}
közvetlenül a tisztítótelepre szállított <i>transported directly to the treatment plant</i>	..	2,1	2,2	1,8	2,3
összesen – <i>total</i>	479,2	560,4	554,1	466,5	431,7
ebből: – <i>of which:</i>					
csak mechanikailag tisztított <i>only mechanically treated</i>	168,9	174,8	17,6	8,9	0,9
biológiailag is tisztított – <i>also biologically treated</i>	253,0	188,8	280,8	219,2	111,6
III. tisztítási fokozattal is tisztított <i>treated also with advanced treatment technology</i>	57,3	196,8	255,0	237,8	318,6
Tisztítás nélkül elvezetett szennyvíz <i>Wastewater collected by wastewater collecting system and discharged without treatment</i>	51,3	29,8 ^{d)}	4,4	2,9	6,3
Összesen – Total	530,5	590,2	558,5	469,4	438,0

a) A tisztítás céljából Ausztriába átvezetett 0,72 millió köbméter szennyvízzel együtt. – Including 0.72 million cubic metres wastewater treated in Austria.

b) A tisztítás céljából Ausztriába átvezetett 0,54 millió köbméter szennyvízzel együtt. – Including 0.54 million cubic metres wastewater treated in Austria.

c) A tisztítás céljából Ausztriába átvezetett 0,66 millió köbméter szennyvízzel együtt. – Including 0.66 million cubic metres wastewater treated in Austria.

d) Becsült érték. – Estimated data.

6.12. Hulladék keletkezése, gyűjtése, kezelése Generation, collection and treatment of waste

Megnevezés Denomination	2000	2005	2010	2011	2012
Települési hulladék – Municipal waste					
Hulladék keletkezése, ezer tonna Generation of waste, thousand tonnes	4 552	4 646	4 033	3 809	3 987
Ebből: – Of which:					
közszolgáltatás keretében elszállított <i>removed by public services</i>	4 084	..	3 310 ^R	3 198 ^R	2 890 ^R
Egy főre jutó települési hulladék, kilogramm/fő <i>Municipal waste per capita, kilogrammes/capita</i>	439	461	403	382	402
Hulladék gyűjtése, ezer tonna Collection of waste, thousand tonnes					
hagyományosan gyűjtött – collected in a traditional way	..	4 202	3 278	2 972	2 972
szelektíven gyűjtött <i>collected by a separate waste removal method</i>	..	444	755	837	1 015
Hulladék kezelése, ezer tonna Treatment of waste, thousand tonnes					
újrafeldolgozással, komposztálással hasznosított <i>recovered by recycling and composting</i>	..	444	789	837	1 015
energiahasznosítással történő égetés <i>incineration by energy recovery</i>	..	303	406	408	364
lerakással ártalmatlanított – disposed of by landfill	..	3 859	2 838	2 563	2 608
egyéb módon kezelt – treated in other ways	..	40	–	–	–
Települési hulladéklerakó <i>Municipal solid waste disposal sites</i>	701	340	69	69	72 ^R
Veszélyes hulladék, ezer tonna – Hazardous waste, thousand tonnes					
Hulladék keletkezése – Generation of waste	2 554	1 203	569	777	776
Ebből: – Of which:					
szilárd – solid	1 728	832	298	478	430
iszap – mud	512	202	89	123	157
Egyéb, nem veszélyes hulladék, ezer tonna – Other, non-hazardous waste, thousand tonnes					
Hulladék keletkezése – Generation of waste					
mezőgazdasági és élelmiszer-ipari <i>agricultural and food industrial</i>	5 000	4 828	773	744	797
ipari és egyéb gazdálkodói <i>industrial and other economic</i>	16 455	8 784	5 806	5 928	5 797
építési és bontási – construction and demolition	5 100	4 130	4 167	4 415	3 809
összesen – total	26 555	17 741	10 746	11 087	10 403
Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz^{a)} – Household waste water not collected by public utility^{a)}					
Háztartási szennyvíz keletkezése, ezer köbméter Generation of household waste water, thousand cubic metres	6 172	5 383	3 643	3 311	2 995^R
Ebből: – Of which:					
lakossági tárolókból – from household septic tanks	2 693	2 945	1 863	1 548	1 516 ^R
közületi és egyéb tárolókból <i>from public and other tanks</i>	2 803	1 994	1 410	1 374	1 230
Egy főre jutó háztartási szennyvíz, köbméter/fő ^{b)} <i>Household waste water per capita, cubic metres/capita^{b)}</i>	1,2	1,4	1,3	1,2	1,2

a) Megegyezik a korábban "Települési folyékony hulladék" megnevezéssel szereplő adattal. – Former nomination: municipal liquid waste.

b) A nem csatornázott lakással rendelkező népességszámra vetítve. Megegyezik a korábban "Egy főre jutó települési folyékony hulladék" megnevezéssel szereplő adattal. – Projected to the number of population with dwellings not connected to the public sewerage network. Former nomination: Municipal liquid waste per capita.

Forrás: Földművelésügyi Minisztérium. – Source: Ministry of Agriculture.

6.13. Környezetvédelmi beruházások nemzetgazdasági ágak szerint, 2012 Environmental protection investments by industries, 2012

(millió forint – million HUF)

Ágazati kód Code	Nemzetgazdasági ág Industry	Közvetlen End-of-pipe	Integrált Integrated	Összesen Total
		beruházások teljesítményértéke investments, performance value		
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2 490	707	3 197
B	Bányászat, kőfejtés – <i>Mining and quarrying</i>	24	394	419
C	Feldolgozóipar – <i>Manufacturing</i>	19 623	3 188	22 811
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3 369	1 692	5 061
E	Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmérsítés <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	20 958	1 630	22 588
F	Építőipar – <i>Construction</i>	1 274	0	1 274
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>	552	199	751
H	Szállítás, raktározás – <i>Transportation and storage</i>	4 311	3 522	7 833
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás <i>Accommodation and food service activities</i>	11	15	26
J	Információ, kommunikáció – <i>Information and communication</i>	13	–	13
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység <i>Financial and insurance activities</i>	–	–	–
L	Ingatlanügyletek – <i>Real estate activities</i>	692	6	698
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység <i>Professional, scientific and technical activities</i>	127	–	127
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység <i>Administrative and support service activities</i>	16	1	17
O	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	62 972	7 367	70 339
P	Oktatás – <i>Education</i>	1 945	214	2 159
R	Művészet, szórakoztatás, szabadidő <i>Arts, entertainment, recreations</i>	344	326	670
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás <i>Human health and social work activities</i>	–	28	28
S	Egyéb szolgáltatás – <i>Other service activities</i>	41	–	41
	Összesen – Total	118 761	19 291	138 051

6.14. Környezetvédelmi beruházások rendeltetés szerint, 2012 Environmental protection investments by purpose, 2012

(millió forint – million HUF)

A beruházás célja Purpose of the investment	Közvetlen End-of-pipe	Integrált Integrated	Összesen Total
	beruházások teljesítményértéke investments, performance value		
A levegőtisztaság védelme – <i>Protection of air</i>	5 429	5 165	10 594
Szennyvízkezelés – <i>Wastewater treatment</i>	73 854	6 437	80 291
Hulladékkezelés – <i>Waste treatment</i>	10 012	1 391	11 403
Ebből: – <i>Of which:</i>			
veszélyes hulladékok kezelése <i>treatment of hazardous waste</i>	1 721	465	2 186
A talaj és a felszín alatti vizek védelme <i>Protection of soil and groundwater</i>	8 292	2 704	10 996
Zaj és rezgés elleni védelem <i>Protection against noise and vibration</i>	2 327	757	3 084
Táj- és természetvédelem <i>Protection of landscape and nature</i>	3 639	541	4 180
Kutatás-fejlesztés – <i>Research and development</i>	236	69	305
Egyéb – <i>Other</i>	14 972	2 227	17 199
Összesen – Total	118 761	19 291	138 051

6.15. Az időjárás 1901 és 2013 közötti szélső értékei Extreme weather values between 1901 and 2013

A mérőállások éves adatai szerint – By annual data of measuring stations

Megfigyelőállomás Observatory	Maximum Maximum		Minimum Minimum		Legcsapadékosabb év Year of highest precipitation		Legszárazabb év Driest year	
	hőmérséklet – temperature				mérésének ideje time of measurement	csapadék- értéke, milliméter value of precipita- tion, millimetre	mérésének ideje time of measurement	csapadék- értéke, milliméter value of precipita- tion, millimetre
	mérésének ideje time of measurement	értéke, °C value, °C	mérésének ideje time of measurement	értéke, °C value, °C				
Budapest	2007	40,1	1929	-23,4	1937	988	2011	273
Debrecen	1946	39,2	1942	-30,2	1970	953	1961	321
Kecskemét	2007	41,7	1929	-33,0	1915	882	1983	334
Miskolc	2007	38,6	1929	-30,0	2010	1 166	1917	329
Pécs	1950	41,3	1942	-27,0	2010	981	1971	398
Siófok	2012	38,2	1942	-32,2	2010	894	2011	284
Szeged	2007	39,8	1942	-29,1	1940	867	2000	203
Szombathely	2013	39,7	1929	-29,3	1915	924	2003	413
Magyarország	2007	41,9	1940	-35,0	2010	996	2011	420

Átlaghőmérséklet a mérés ideje szerint^{a)} – Average temperature by time of measurement^{a)}

Megnevezés Denomination	Legmelegebb – Hottest				Leghidegebb – Coldest			
	június June	július July	augusztus August	nyár summer	december December	január January	február February	tél winter
A mérés ideje Time of measurement	2003	1928	1992	2003	1933	1942	1956 ^R	1939/1940
Átlaghőmérséklet, °C Average temperature, °C	22,2	23,5 ^R	24,9	22,3	-5,4	-9,6	-9,0 ^R	-5,2

a)Az adott időszakra vonatkozó legmagasabb, illetve legalacsonyabb középhőmérsékletek. – Highest and lowest mean temperatures of the period.

Hőmérséklet a mérés ideje és helye szerint^{a)} – Temperature by time and place of measurement^{a)}

Megnevezés Denomination	Legmelegebb – Hottest			Leghidegebb – Coldest		
	nap day	hónap month	év year	nap day	hónap month	év year
A mérés ideje Time of measurement	2007. július 20.	1992. augusztus	2009	1942. január 24.	1929. február	1980
A mérés helye Place of measurement	Dunaújváros	Tihany	Szeged	Baja	Bábolna	Kékestető
A mérés értéke, °C Value, °C	33,3	26,6	13,4	-26,8	-11,3	4,2

a)Az adott időszakra vonatkozó legmagasabb, illetve legalacsonyabb középhőmérsékletek. – Highest and lowest mean temperatures of the period.

Csapadék a mérés ideje és helye szerint – Precipitation by time and place of measurement

Megnevezés Denomination	Legcsapadékosabb – Highest precipitation				Legszárazabb ^{a)} – Driest ^{a)}	
	nap day	hónap month	évszak season	év year	évszak season	év year
A mérés ideje Time of measurement	1963. szeptember 8.	1958. június	1999. nyár	2010	1986. ősz	2000
A mérés helye Place of measurement	Gyömrő	Dobogókő	Visonta	Miskolc	Cserebökény	Kecskemét
A mérés értéke, milliméter Value, millimetre	203	444	644	1 555	8	179

a)A legszárazabb nap és hónap adata nem adható meg, mert adott időszakban többször is előfordult csapadékmentes nap, illetve hónap. – Driest day and month cannot be indicated as there were several days/months without precipitation in the period.

6.16. A meteorológiai megfigyelőállomásokon mért fontosabb adatok

Major data of meteorological observatories

Megfigyelőállomás Observatory	Évi középhőmérséklet, °C Annual mean temperature, °C			Napsütéses órák száma Number of sunny hours	Csapadékos napok száma ^{a)} Number of days with precipitation ^{a)}	A lehullott csapadék, milliméter Precipitation amount, millimetre
	minimuma min.	középtértéke mean	maximuma max.			
2000						
Békéscsaba	-14,9	12,1	41,7	2 322	117 ^R	310
Budapest	-10,0	12,7	36,9	.. ^R	104 ^R	389 ^R
Debrecen	-14,1	11,5	37,5	2 247 ^R	120 ^R	435 ^R
Győr	-11,8	11,8	37,9	2 132	121 ^R	483
Kecskemét	-12,7	11,8	39,5	..	95	305
Miskolc	-12,9	10,9	36,6	2 095	116	405
Pécs	-11,2	12,3	37,0	2 314	99 ^R	474 ^R
Siófok	-8,4	12,4 ^R	37,4	2 383	103 ^R	424
Szeged	-13,3	12,4	37,8	2 339	87	203 ^R
Szombathely	-13,7	11,3 ^R	37,5	2 029 ^R	121 ^R	544 ^R
2005						
Békéscsaba	-23,7	10,0	35,9	2 256	139	631
Budapest	-10,9	10,9 ^R	35,1	2 167 ^R	110 ^R	696 ^R
Debrecen	-22,2	9,8	34,1	2 135 ^R	126	640
Győr	-17,4	10,1	35,4	2 082	144	709
Kecskemét	-19,5	10,5	35,8	..	128	598
Miskolc	-14,0	9,6	34,3	2 080	136	782
Pécs	-14,3	10,2	32,6	2 022	142	685
Siófok	-17,8	10,6	34,9	2 070	122	678
Szeged	-20,7	10,2	35,5	2 142	135	653
Szombathely	-22,4	9,3	32,7	1 964 ^R	129	644 ^R
2010						
Békéscsaba	-14,3	11,1	34,2	2 066	173	822
Budapest	-10,5	11,4	35,9	1 945 ^R	142	815 ^R
Debrecen	-15,2	10,5	34,8	2 026 ^R	162	845 ^R
Győr	-14,0	10,2	35,8	..	155	906
Kecskemét	-17,2	10,5	36,1	..	153	881
Miskolc	-15,6	9,7	32,6	1 893	185	1166
Pécs	-15,4	10,6	33,5	1 903	156	981
Siófok	-16,0	10,9	33,9	1 986	134	894
Szeged	-15,4	11,1	34,6	2 034	159	838
Szombathely	-16,1	9,8	34,9	1 811 ^R	144	738
2012						
Békéscsaba	-22,5	11,4	38,4	2 645	118	434
Budapest	-13,1	13,0	38,2	2 473	98	386
Debrecen	-17,7	11,3	37,5	2 479	111	427
Győr	-16,8	11,5	37,3	..	136	466
Kecskemét	-20,8	11,7	38,0	..	95	412
Miskolc	-17,0	10,9	36,0	2 297	113	521
Pécs	-18,9	12,2	38,2	2 440	117	633
Siófok	-16,2	12,4	38,2	2 481	103	393
Szeged	-23,1	11,9	39,4	2 616	104	401
Szombathely	-14,4	11,1	36,5	2 194	129	532
2013						
Békéscsaba	-11,1	11,7	37,6	..	138	501
Budapest	-5,8	12,4	38,7	..	131	588
Debrecen	-14,1	11,3	36,4	2 321	131	547
Győr	-12,4	11,1	40,6	..	135	610
Kecskemét	-10,8	11,5	38,6	..	128	509
Miskolc	-11,1	10,5	36,5	2 031	150	774
Pécs	-10,9	11,5	36,9	2 084	148	687
Siófok	-7,4	11,9	38,0	..	127	607
Szeged	-10,8	11,8	38,2	2 319	131	545
Szombathely	-15,6	10,7	39,7	2 011	145	709

a) Azoknak a napoknak a száma, amelyeken a csapadék mennyisége legalább 1,0 milliméter volt. – Number of days when precipitation amount was at least 1 millimetre.

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat. – Source: Hungarian Meteorological Service.

6.17. Földrajzi alapadatok

Basic geographical data

Megnevezés <i>Denomination</i>	Érték <i>Value</i>
Terület (Európa területének 1 százaléka) – <i>Area (1 per cent of Europe's area)</i>	93 024 km ²
Fekvés – Situation	
Északi szélesség – <i>Northern latitude</i>	45°48'–48°35'
Keleti hosszúság – <i>Eastern longitude</i>	16°05'–22°58'
Kiterjedés – Dimensions	
A legnagyobb szélesség kelet-nyugati irányban – <i>The widest width in east-westerly direction</i>	528 km
A legnagyobb hosszúság észak-déli irányban – <i>The longest length in north-southerly direction</i>	268 km
Az államhatárok hossza – Length of state borders	
Szlovákia – <i>Slovakia</i>	679 km
Ukrajna – <i>Ukraine</i>	137 km
Románia – <i>Romania</i>	453 km
Szerbia – <i>Serbia</i>	164 km
Horvátország – <i>Croatia</i>	355 km
Szlovénia – <i>Slovenia</i>	102 km
Ausztria – <i>Austria</i>	356 km
Összesen – Total	2 246 km
Tengerszint feletti magasság szerinti megoszlás – Altitude above sea level	
200 méter alatt – <i>less than 200 metres</i>	84%
200–400 méter – <i>200 to 400 metres</i>	14%
400 méter felett – <i>more than 400 metres</i>	2%
Legmagasabb pont – Highest point	
Kékes	1 015 m
Legmélyebb pont – Lowest point	
Szeged környéke – <i>Surroundings of Szeged</i>	78 m
Legmagasabb hegycsúcsok – Highest peaks	
Mátra: Kékes	1 015 m
Bükk: Istállóskő	959 m
Börzsöny: Csóványos	939 m
Zempléni-hegység: Nagy-Milic – <i>Zemplén mountain range: Nagy-Milic</i>	896 m
Kőszegi-hegység: Írott-kő – <i>Kőszeg mountain range: Írott-kő</i>	883 m
Pilis: Pilis	757 m
Cserhát: Karancs	729 m
Bakony: Kőrös-hegy	704 m
Visegrádi-hegység: Dobogó-kő – <i>Visegrád mountain range: Dobogó-kő</i>	700 m
Mecsek: Zengő	682 m
Természeti tájegységek, ezer km² – Geographical units, thousand km²	
Alföld – <i>The Great Plain</i>	50,8
Északi-középhegység – <i>Northern Mountains</i>	11,1
Kisalföld – <i>The Small Plain</i>	5,3
Dunántúli-középhegység – <i>Transdanubian Mountains</i>	7,2
Dunántúli-dombság – <i>Transdanubian Hills</i>	11,4
Alpokalja – <i>Alpine Foothills</i>	7,2
Legnagyobb tavak – Greatest lakes	
A Balaton – <i>Lake Balaton</i>	
vízfelülete – <i>water surface</i>	596 km ²
hossza – <i>length</i>	77 km
legnagyobb szélessége – <i>greatest width</i>	11 km
legkisebb szélessége – <i>smallest width</i>	1,5 km
átlagos mélysége – <i>average depth</i>	3,5 m
legnagyobb mélysége – <i>greatest depth</i>	10,2 m
A Fertő tó – <i>Lake Fertő</i>	
teljes vízfelülete – <i>total water surface</i>	335 km ²
ebből: Magyarországon – <i>of which: in Hungary</i>	87 km ²
A Velencei-tó – <i>Lake Velence</i>	
vízfelülete – <i>water surface</i>	26 km ²

Forrás: Környezetstatisztikai évkönyv, 2005 (KSH, Budapest, 2007), A vízgazdálkodás fejlődése (TIT, Budapest, 1971), Környezetvédelmi lexikon (Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002). – **Sources:** *Environmental Yearbook of Hungary, 2005 (HCSO Budapest, 2007), The Development of Water Management (SDK Society for Dissemination of Scientific Knowledge, Budapest, 1971), Encyclopaedia of Environment Protection (Publishing House of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 2002).*

Módszertani megjegyzések

Módszertani forrás: *Környezetstatisztikai évkönyv, 2005* (KSH, Budapest, 2007).

Erdők

(6.1–6.5., 7.26. táblák)

A megfigyelési rendszerben levélvesztésen a lombzatnak az adott termőhelyen ideálisnak tartott lombosítási szinthez képest mutatkozó veszteségét kell érteni. A kárfokokatok nem tartalmazzák az egyértelműen azonosítható okok miatti (például törésből vagy lombrágásból eredő) levélvesztésüket.

2010-től az egyes kárkategóriák megváltoztak a nemzetközi módszertanra (ICP Forests) történt átállás miatt.

Adatforrás: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ, Erdészeti Igazgatóság, Országos Erdőállomány Adattár

Légszennyező anyagok és üvegházhatású gázok kibocsátása

(6.8. tábla)

A közölt adatok antropogén (ipari, közlekedési, mezőgazdasági és kommunális) eredetű források kibocsátásai. A kibocsátók helyhez kötött pont- vagy felületi, valamint mozgó források lehetnek. A kibocsátások meghatározása történhet a jelentősebb ipari kibocsátók mérésen vagy számításon alapuló adatai alapján, vagy statisztikai úton, modellszámítással (például az energiahordozók felhasználási adatai alapján).

A közúti közlekedési kibocsátások számítása forgalmi és gépjármű-technikai adatokat is figyelembe vevő modellel történik.

A közölt adatok a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló Genfi Egyezmény (CLRTAP) és annak Göteborgi Jegyzőkönyve, illetve üvegházhatású gázok esetén az ENSZ Éghajlatváltozási keretegyezménye (UNFCCC) és annak Kiotói Jegyzőkönyve keretében benyújtott kibocsátás leltárak legfrissebb változatai alapján számítottak.

A szén-dioxid-kibocsátás a bruttó, azaz az antropogén forrásból származó összes szén-dioxid kibocsátásának mennyiségét mutatja.

Települések légszennyezettsége

(6.9. tábla)

A Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek, az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat keretében az ország mintegy száz településén rendszeresen ellenőrzi a levegő minőségét. A mérőhálózat a légszennyezettségi mérésekre kétféle mérőállomás-típust alkalmaz, amelyek egymást kiegészítik, de nem helyettesítik. Jelen kiadványban az automata mérőhálózat adatait közöljük.

A mérőhálózatot a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek üzemeltetik, az adatokat gyűjtik, kezelik. Az adatok érvényesítése, értékelése és tárolása az Országos Meteorológiai Szolgálat Éghajlati és Levegőkörnyezeti Főosztály Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központjában történik.

Szennyvízkezelés

(6.11. tábla)

A települési szennyvíztisztítás magában foglalja az első, a második és a harmadik tisztítási fokozatot (lásd a kötet végén lévő Fogalomtárban). Általában szennyvízcsatorna-rendszerhez kapcsolódik, de ezzel egyenértékű megoldás, amikor a szennyvizet a szennyvíztisztító telepre szállítják a zárt szennyvíztárolókból.

Hulladékgazdálkodás

(6.12. tábla)

Az adatok gyűjtése, a hulladékgazdálkodásban tevékenykedő gazdálkodó szervezetektől származó adatok feldolgozása részben a Földművelésügyi Minisztérium hatáskörébe tartozó Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer (HIR), részben pedig a KSH feladata.

A KSH ebben a témakörben a közszolgáltatás keretében gyűjtött települési hulladék, valamint a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz települési szintű adatainak gyűjtését végzi.

A veszélyes hulladék mennyisége nem tartalmazza a keletkezett vörösiszap mennyiségét, ugyanis 2004-et követően az Eurostattól átvett hulladékostályozás szerint a vörösiszap nem minősül veszélyes hulladéknak (849/2010/EU).

Környezetvédelmi ráfordítások

(6.13–6.14. tábla)

Környezetvédelmi beruházásnak minősül minden olyan beruházás, amelynek elsődleges célja a környezetszennyezés vagy bármilyen más környeztkárosítás megelőzése, csökkentése és megszüntetése. Ezek a beruházások valamely környezetvédelmi feladat miatt merülnek fel, és egyértelműen, közvetlenül a környezetvédelmi feladat megvalósításához rendelhetők.

A *közvetlen környezetvédelmi beruházások* közé olyan pótlólagos beruházások tartoznak, amelyek nem vagy csak minimális mértékben változtatják meg a termelési folyamatot, és amelyek alapvető feladata a szennyezések, környeztkárosítások mérséklése, elhárítása, ellenőrzése. E létesítmények a termelőberendezésektől függetlenül működnek, vagy azoknak pótlólagos, elkülöníthető részét képezik, és feladatuk a keletkezett szennyező anyagok kezelése, kibocsátásuknak, terjedésüknek a megakadályozása, valamint a mérés és az ellenőrzés.

Az *integrált környezetvédelmi beruházások* közé olyan, a termelés technológiai folyamatába beépülő eljárások tartoznak, amelyek a termelési folyamatot vagy a termelőberendezést úgy változtatják meg, hogy kevesebb szennyező anyag, illetve környezetkárosítás keletkezzen, mint amennyi az eljárás nélkül keletkezne. E beruházások célja rendszerint a megelőzés. Folyamatba integrált eljárás lehet meglévő berendezés módosítása, amikor a környezetvédelmi ráfordítás megfelel a módosítás összes költségének, vagy olyan új termelőberendezés beállítása, amelynek tervezésekor már tekintettel voltak a környezetvédelmi követelményekre. A környezetvédelmi ráfordítás ebben az esetben megfelel annak a beruházási költségnek, amennyivel az új berendezés drágább a kevésbé környezetbarát berendezésnél.

A fejezetben használt fogalmak magyarázata, definíciója a Fogalomtárban található. A szakstatistikára (pl. cél, tartalom, jogi alap, az adat-előállítás módszertana, az adatok minősége), a fogalmakra, definíciókra, az osztályozásokra, az adatforrásokra vonatkozóan további információk a [www.ksh.hu/Adatok/Módszertani információk \(metaadatok\)](http://www.ksh.hu/Adatok/Módszertani_információk_(metaadatok)) menüpontban érhetők el.

Idősoros éves adatok – országos: 5.1.1–5.10.4., területi adatok: 6.5.1–6.5.7.
Évközi adatok – országos: 5.1–5.8.

Éves adatok: levegő, víz, hulladékgazdálkodás, környezetvédelmi ipar, környezetvédelmi ráfordítás

A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon, 2012
Környezetvédelmi ráfordítások és környezetvédelmi ipar, 2012
Környezeti helyzetkép, 2013

Methodological notes

Source of methodology: Environmental Statistical Yearbook of Hungary, 2005 (HCSO, Budapest, 2007).

In the survey system defoliation means the loss of foliage compared to the foliage density considered ideal in the given habitat. Damage degrees do not contain the loss of foliage for reasons which can be identified unambiguously (e.g. break or foliage chewing).

From 2010 each category of damage was changed because of the transition to the international methodology (ICP Forests).

Source of data: Central Agricultural Office, Forest Property.

Data refer to emissions originating from anthropogen sources (industrial, traffic, agricultural and communal). Emission sources can be categorised as stationary, diffuse and mobile sources. Quantification of emissions can be determined by the data of major industrial emitters based on measurement, calculation or by statistics modell calculation (for instance the usage data of energy sources).

The road traffic emissions are calculated by a model taken into consideration the traffic and motor vehicle technical data too.

Published data were calculated by the latest versions of emission inventories, that were submitted based on the Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution (CLRTAP) in Geneva and its Gothenburg Protocol and in case of greenhouse gases the United Nations Framework Convention Climate Change (UNFCCC) and its Kyoto Protocol.

The value of carbon dioxide emissions is a gross value, that include all sources of anthropogenic emissions of carbon dioxide.

The Inspectorates for Environment, Nature and Water control the quality of the air regularly in about 100 settlements of the country. The network uses two sorts of survey station types for the ambient air quality surveys, which are complementary but not substitute each other. Data available from the monitoring network are disclosed in this publication.

Fogalmak

Fogalomtár

Publikációk

STADAT-táblák

www.ksh.hu/stadat

Tájékoztatási adatbázis

www.ksh.hu/tajekadatbazis

Kiadványok

www.ksh.hu>kiadvanyok

Kiadványtár

Forests

(Tables 6.1–6.5., 7.26.)

Emission of air pollution and greenhouse gases

(Table 6.8.)

Ambient air quality (immission) of settlements

(Table 6.9.)

Measuring network is operated and the data are collected, handled by the Inspectorates for Environment, Nature and Water. Data of networks are verified, estimated and stored by the Hungarian Meteorological Service Climate and Atmospheric Environment Department Air Quality Reference Centre..

Wastewater treatment (Table 6.11.)

The treatment of municipal wastewater includes mechanical, biological and advanced levels of treatment (see the Glossary at the end of the book). It is usually related to a sewerage system but an equivalent solution is the transportation of wastewater from closed wastewater containers to a wastewater treatment plant.

Waste management (Table 6.12.)

The collection of waste statistics and the processing of data deriving from economic organisations performing waste management activities are partly the task of the Waste Management Information System supervised by the Ministry of Agriculture, and partly that of HCSO.

In this theme HCSO collects settlement-level data on municipal waste collected by public services and on household waste water not collected by public utility.

The amount of hazardous waste does not contain the amount of red mud generated, because, from 2004 red mud is not classified as hazardous waste, according to the EWC codes.

Environmental protection expenditure (Tables 6.13–6.14.)

Environmental protection investments are all investment expenditures resulting from actions and activities which have as their prime objective the prevention, reduction and elimination of pollution and any other degradation of the environment.

End-of-pipe investments are additional technical installations that do not affect the production process itself, they operate independently of or are identifiable parts added to the production facilities, treat pollution that has been generated, prevent the emissions or spread of the pollutants or measure the level of pollution (monitoring).

Process-integrated investments are investments where a production process or installation is adapted or changed such that it generates fewer emissions or pollutants than in the absence of the technique. These are generally preventive measures. A process-integrated technique can be implemented by adapting an existing installation, the environmental investment is then the total cost of the adaptation. It can also be implemented by installing a new production installation in which the design takes account of environmental demands, the environmental investment consist of the extra investment compared with the available cheaper alternative.

Definitions

Glossary

The explanation and definition of the concepts used in the chapter are available in the **Glossary**. Further information on the statistical domain (e.g. purpose, content, legal base, data production methods, data quality) as well as on concepts and definitions, classifications and data sources is available in the database under the Data/Metainformation menu item on the www.ksh.hu homepage.

Publications

Tables (STADAT) www.ksh.hu/engstadat

Time series of annual data – national data: 5.1.1–5.10.4., regional statistics: 6. 5.1–6.5.7.
Infra annual data – national data: 5.1–5.8.

Dissemination database www.ksh.hu/database

Time series of annual data: air pollution, waste statistics, wastewater statistics, environmental industry, environmental expenditure